

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Рекламі і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНЧ: HEnderson 5-8740

PIK LXII. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ТРАВНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 3, 1955. No. 83. VOL. LXII.

В КОНГРЕСІ РОЗГОРТА- ЄТЬСЯ БОРОТББА ЗА ПРЕЗИДЕНТОВУ ПРОГРАМУ

Вашингтон. — Обидві палати Конгресу цього тижня мають вирішувати дві важливі проблеми з господарської програми президента Айзенгавера. Сенат починає дебати над взаємним торговельним договором із закордоном, а Палата Репрезентантів має нараджуватися над законопроектом про трикутну допомогу фермерам для підтримки цін на фермерські продукти. Дебати в Пал. Репрезентантів мають тривати три дні, наради в Сенаті можуть продовжитися і на три тижні. В обох випадках проблема йтиме про те, чи переможе престиж президента Айзенгавера, і чи обидві палати Конгресу приймуть ті важливі законопроекти в тій редакції, що їх пропонує уряд. Сенатська Фінансова Комісія вже прийняла деякі зміни в урядовому законопроекті про взаємну торгівлю з закордоном більшістю 13 до 2 голосів. В цьому законопроекті затримано той пункт, який говорить про продовження на три роки, замість до 30 червня 1958 року, повноважень президента зменшувати кожного року на п'ять відсотків мито від ввозування до ЗДА закордонних товарів. Але сенатська редакція цього законопроекту поробила деякі уступки домашньому промисловцю. Між ними концепція б прийняти вносек сенатора Волтера Ф. Джорджа, щоб охоронити текстильний промисел цієї країни проти можливої японської конкуренції в цій ділянці. Сенатська Фінансова Комісія прийняла також інші поправки для охорони домаш-

УКРАЇНЦІ МАРШУЮТЬ В ПАРАДІ ЛЮБЛЯНОСТІ В НЬО ЙОРКУ

УКРАЇНСЬКА ГРУПА БУЛА ОДНОЮ З НАЙЧИСЛЕННІШИХ І НАВИБЛІШ БАРВИСТИХ

Нью Йорк. — У шоричній традиційній маніфестації люляности, яку підтримують всі патріотичні американські установи й організації, включно з різнонаціональними групами, всупереч ніби-робітничому 1-шо травневому святу, спонсорованому в Америці комуністами і комунофільськими "лібералами", азіялі й цього року масову зорганізовану участь українські мешканці Нью Йорку. В параді люляности, яка відбулась в суботу 30 квітня пополудні, в прегарний сонячний день, що прийшов на зміну попереднім холодним і дощевим дням, взяло участь назагал 20,000 маршувачів у Мангеттені й 60,000 у Брукліні — за офіційним комунікатом. Коло 500,000 осіб пригледялись здовж шляхів походу. У Мангеттені величавий похід йшов від 95 вулиці до 63-ої по 5-й Евею, де на трибуні приймали дефільду ген. Марк Кларк. На трибуні перебували теж губернатор стейту Нью Йорк Аверелл Гарріман, старий державний діяч Бернард Барук, родина славного винахідника вакцин д-ра Солка (він сам був перешкоджений), посадики міста Вагнер, який спершу сам маршував, і багато інших. На початку походу йшли військові й поліційні частини, потім службовики різних відділів міської самоуправи, як пожежна сторожа з вантажними, поштовыми з поштовыми автоматами і т. п., врешті дуже численні національні групи: — українці, білоруси, литовці, естонці, мадяри, поляки, чехи, греки і китайці.

Ген. Дж. Лавтон Колліне (ліворуч), спеціальний репрезентант президента Айзенгавера у Південній Вітнам, перед своїм відділом до Сайгону, разом із своїм військовим і політичним радником Джаном Е. Дланом.

Папа Пій XII прокламував 1. травня святковим днем

Рим. — Святіший Отець Пій XII проголосив минулої неділі день 1 травня літургічним святом св. Йосифа-робітника, як свята патрона робітників св. Йосифа, припинити незгоду, ненависть і насильство, що визначили цей день. Водночас із величезною маніфестацією християнських робітників на площі св. Петра відбулась на окраїнах міста Риму комуністична першотравнева маніфестація, під час якої промовляв посол до парламенту Джозеппе ді Вітторіо, генеральний секретар опанованої комуністами Генеральної Федерації Праці. Ді Вітторіо признав, що його юнія знала, але все ж вину за ці поразки він скинув у своїй промові на... американців, які стримали замовлення у фабриках, опанованих комуністичними робітничими спілками. Комуністична маніфестація збирала багато менше людей, як католицька на площі святого Петра.

ПІДТРИМУВАНИЙ АМЕ- РИКОЮ ПРЕМ'ЄР ДІЄМ ОПАНОВУЄ СИТУАЦІЮ

Сайгон. — Впродовж останніх двох днів на переломі минулого й цього тижня у Сайгоні зайшли драматичні події, однаково суттєво-військового як політичного характеру. На фронті громадянської війни війська, вірні легальній державній владі, витиснули з центру міста збудовані частини релігійної секти Бінга Кеуна, але взагалі війна ще не скінчилась, бо бунтарі займають позиції довкола міста і відтіля час-до-часу висилають на місто стрільня. — У політичній ситуації трічі заходили зміни. Спершу т. зв. революційний комітет перерізав палату революційної проголошеної голови держави Бао Дай, який перебував у Франції, та передавши всю владу в руки прем'єра Нгуєн Ван Біа. До палацу прем'єра скликали журналістів і відчитано перед ними у в'статиській мові відповідну прокламацію. Прийнятий був між іншими військовиками також генерал Нгуєн Ван Бі, що мав — згідно з приказом від голови держави Бао Дай, перейняти всю військову владу від прем'єра. Цей останній відмовився це зробити, як також відмовився залишити країну і поїхати на конференцію до Бао Дай. Таким чином здавалось, що на цій лінії переміг прем'єр, що його підтримує ЗДА. Однак зараз другого дня генерал Нгуєн Ван Бі переїхавши з палацу прем'єра до своєї квартири, проголосив, що він зберігає люляність до Бао Дай та що його стероризували були, погрожуючи смертю. Він, мовляв, має за собою армію, а прем'єр Нгуєн Динг Дієм позбавлений влади і ніякого уряду насправді нема. Тим часом всі прикази, що він їх видавав для опанування головної державних будинків, були паралізовані проти-приказами вірного урядові шефа штабу, а вкінці показалося, що прем'єр Нгуєн Динг Дієм має за собою старшинський корпус і армію. Тоді генерал Нгуєн Ван Бі виїхав з Сайгону до далекого містечка. Прем'єр Нгуєн Динг Дієм стояв весь час у телеграфічній сполучі з головою держави Бао Дай, що його ще признає, хоч і не послухав його доручень. Цей останній, дізнавшись, що інспектор армії Нгуєн Ван Бі, на якому він, Бао Дай, хотів спертися проти теперішнього прем'єра, втік зі столиці, вислав уже дуже лагідну депешу прем'єрові, закликаючи його, що він не йому ворожий, а тільки хоче оминити громадянську війну і мати уряд на широкій народній базі. А мериканські чинники відомі перемогами прем'єра, що його весь час підтримували. Зате французи дуже невдоволені, бо прем'єр Нгуєн Динг Дієм не скривав своїх протифранцузьких націоналістичних поглядів. Всі чекують в Сайгоні повороту з Вашингтону генерала Колліна, який відлітає з ЗДА в мінулу суботу. З Вашингтону повідомляють, що треба почекати ще кілька днів з остаточною оцінкою ситуації.

Айзенгавер про обов'язки об'єднаного світу праці

Вашингтон. — Президент Айзенгавер, кладучи наріжний камінь під будинок Головної Управи Американської Федерації Праці в Вашингтоні, заявив, що відповідальність світу праці за добро для всього народу ще більше зростає з тією хвилиною, коли настане об'єднання двох найбільших робітничих організацій. Президент також закликав до "шляхетного й чесного вирішування всіх непорозумінь між народами й одинокими в християнському дусі". Під час цієї церемонії були присутні секретар праці Джеймс П. Мічелл та провідні діячі АФП і КІО. Нова будівля АФП стоїть недалеко Вілого Дому. Вирішили будувати це перед об'єднанням АФП і КІО, але після викінчення цієї будови вона служитиме на бора об'єднаній робітничій організації. Цей будинок має бути готовий до грудня цього року. Президент Айзенгавер зазначав слова президента Вудро Вільсона, які він вголосив 1916 року, кладучи наріжний камінь під будинок АФП. Президент провів Всесвітнього Бога, щоб дав йому можливість "вести свій світ — і цю країну до тривкого миру, до кращого майбутнього та до рівної справедливості для всіх". Голова АФП Дж. Міні заявив, що в теперішній боротьбі проти агресивних сил комунізму, американські робітники виповнюють своє завдання, щоб зберегти мир у світі та вільний спосіб життя, який дає їм можливість боротися за краще майбутнє для себе і всього людства.

ВІДБУЛИСЬ ВЕЛИЧАВІ ПОХОРОНИ СВ. П. О. ВОЛОДИМИРА ЛОТОВИЧА

ПРЕОСВ. КИР АМБРОЗ, ДЕСЯТКИ СВЯЩЕНИКІВ І СОТНІ ВІРНИХ СУПРОВАДЖАЛИ В ОСТАННІЙ ДОРОГУ ЗАСЛУЖЕНОГО ДУШАСТІРА І ГРОМАДЯНИНА

Джерзі Сіті. — Місцеві й доволі численні українські громади стояли в останніх двох днях під знаком смерті і похоронів одного з найвидатніших душпастирів і громадян, світлої пам'яті о. Володимира Лотовича, що помер, як уже повідомлено, минулого четверга. Впродовж п'яти днів, суботи і неділі біля Покійного, що лежав одягнений в Богородицю, відбувалися величаві похорони. При величезному здвигі народних, перенесення тіла з парадного будинку до місцевої церкви. В церемоніях, до якого очолював Всч. о. декан Габра, взяло участь десять священників та багато видатних і провідних громадян теж з-поза місцевої громади. Між священниками, крім о. дек. Габра, були: о. Ігумен Краєвський, о. Паска, о. Харчишин, о. Паздрій, о. Данилюк, о. Воднар, о. Созанський, о. Шиманський, о. Вачинський і о. Данусар. На крилоді служили ім. мгр. Стецура, п. Задорожний, проф. Касків, п. Крук, п. Гіль та інші. В понеділок, о. год. 10-й рано — як це число "Свободи" здавалось до друку — почалися в церкві похоронні відправи в приватності спископомічниця, Преосв. Кир. Амброза Сенишина, та Родина Покійного. Похоронними відправами провів Всч. о. монсеньйор Ваца, в сослуженні о. декана Габра та о. Паздрія. Діяконували о. Данилюк і о. Данусар. Хвилюючі проповіді вголосили о. Тиханський українською і о. Данилюк англійською мовами. Церемоніям керував о. Шолохова. Не зважаючи на робочий день, церква була виповнена священниками, вірними, членами церковних братств та представниками світських організацій. Співав місцевий хор під диригентурою мгр. Стецури. Похоронено Покійного на місцевому цвинтарі Святого Імєни, де є окрема секція, призначена для священників. Покійний о. Лотович, що належав до тих священників-піонерів, яким наша спільнота завдячує свій розвиток і свою організацію, залишив глибокий жаль серед найширших кіл громадянства.

Жуков приймав 1-травневий парад у Москві

Москва. — Совєтський військовий міністер, маршал Георгій Жуков, був єдиним промовцем на 1-травневому святі в Москві, яке — за традиційним звичаєм — було й у цьому році виключно військовим парадом. Промова Жукова повторила привичні більшовицькі фрази. "Совєтський народ (казав Жуков) одностайно підтримує генеральну лінію комуністичної партії, яка дає першеступне розв'язання важкого промислу, бачачи в цьому єдиний правильний шлях. Ціле направду поступово людство гаряче схвалює закордонну політику совєтського уряду, який розв'язує спірні міжнародні проблеми мирним способом і змагає до такої розв'язки. Вона рішуче осуджує протинародну політику "з позицій сили", ведену імперіалістичними колами. Політику погроз і міжнародних провокацій. Творення нових військових табору з участю збройних сил Західної Німеччини перешкоджає залягненню між на родного напруження і вимагає від совєтського народу вжити додаткових зусиль для забезпечення безпеки і закріплення загального миру". На почесній трибуні, перед якою 45 хвилин дефілювали совєтські війська, стояло 11 найвищих совєтських державних діячів, Жуков, Косов, Ворошилов і Булганін, адмірал Кузнецов, Хрущов, Маленков, Кагановіч, Мікоян, Молотов і Перуков. На трибуні величезними літерами були виписані два приривки — "Ленін — Сталін". Коментарі чужинських кореспондентів зжертають увагу на показання уперше великої гармати, яка мабуть призначена для атомових стрілен. З уваги на сильний дощ — всю парадну силу скорочено.

Джівані Грончі став новим президентом Італії

Рим. — Голова нижчої палати італійського парламенту, Джівані Грончі, вибраний у другому дні виборів та взагалі в четвертому голосуванні президентом італійської республіки. Він дістав 658 голосів, уступаючи президенту 81-річній Луїджі Інавіді дістав 70 голосів, 92 картики віддало білим, 11 були розпорошені між іншими кандидатами, а 2 були неважкі. Джівані Грончі має 69 років, за фахом він учитель технічної школи, але швидко перейшов би до праці в промислі й активної участі в політичному житті. Політично він належить до лівого крила християнсько-демократичної партії і тому ліві соціалісти й комуністи голосували за ним, проти голів італійського сенату Меццаторгі і проти попереднього президента Інавіді, правіших переконаних. Тому вибір Грончі вважається комуністичною перемогою, але назагал уважається, що зміни в політиці Італії не буде. Грончі, хоч прихильник лівого соціального курсу, проте активний католицький діяч його вибір викликав корисний відгук в Ватиканських колах. 12 травня ц. р. преосв. Шельба пропонує новому президентові діямісію цього уряду, але існує загальне переконання, що Грончі діямісію не прийме. Все ж, Шельба, пишуть знавці італійських відносин, матиме великі труднощі при реорганізації цього уряду, бо коло своїх власних співпартійців відразу проявили неадисциплінованість і, всупереч становити партійної верховності, вже в другому голосуванні підтримали Грончі, маніфестуючи свою нехоть до Шельби. Вкінці всі християнські демократи рішили підтримати Грончі, дікаючи, що він не був вибраний без і проти їх голосів, бо тоді настала б відразу поважна політична криза.

В АМЕРИЦІ

● Професор Гарвардського університету д-р Пол М. Цола при допомозі електричного стимулятора штучно підтримував биття серця свого пацієнта впродовж 109-ох годин після того, як воно природно перестало битися. Д-р Цола перерізав таку операцію вже в 27 випадках, підтримуючи штучно биття серця хворих людей, як вони їх серця не могли знову битися природним способом.

● Германія, звернувшись до суду в родинній справі. Він одружився 29 грудня минулого року, але його жінка, на другий день після весілля, прийшла 17 собак, про які він не знав перед одруженням. Виночі ці собаки не давали Райдену спати, лякаючи його дітей. Вдень на кожного кроці він натрапляв на якусь собаку. Суддя вирішив, що жінка з жиякою, яка має аж 17 собак, дуже зазко.

● Валерія Нора Кей, "знаменитість" свого партнера Ігора Юсківича, тацюючих з ним у Метрополітен опері в Нью Йорку. Обертуючись під час танку, вона нещороком так сильно відарила в око свого партнера, що він впаав неприємно. Але публіка цього не побачила, бо саме в цей час скінчилась сцена і в залі опери загнали світло.

● В столиці Ньюйоркського

Економісти стурбовані надмірним пошвавленням в економічному розвитку країни

Вашингтон. — Урядові експерти-економісти задовольні майже в 99% незвичайно високими осягами в господарстві житті країни, але висловлюють своє стурбовання перед наслідками надмірного пошвавлення (буму) в економіці. Щоб оминити цих наслідків, започатковано вже цілу низку заходів, особливо в грошовій господарстві. Так, між іншим підвищено готівковий завадток при купні акцій з 60 до 70%, обмежено знижування завадток при купні домі, зокрема при купні домі ветеранами американської армії, та ін. В загальному пошвавлення економічного розвитку з здоровим янищем, але треба зважати, щоб не виникли які шкоди з надмірного вибування цього розвитку. Так наприклад, в цьому році число будованих мешкальних (не фармових) домів зросло до 14,000,000, що робить рік 1955 другим з чергових рекордів роком у цій ділянці. Сталева продукція остигнула в останньому тижні найвищого рекорду за всі такі осяги в минулих роках і продаж автомобілів у перших двадцяти днів квітня був вищий за всі дотеперішні такі ж проміжувати часу в історії автомобільної індустрії.

● Щенлення проти поліо продовжається. Дорада група одинадцятьох дорадників, між якими є і винахідник вакцин д-р Джовіне Солі, рекомендує, щоб щенлення проти поліо відбувалось далі, хоч були випадки, що деякі діти після щенлення захворіли на поліо, а в двох випадках померли.

Австрія заспокоює втіачів, що не видаватиме їх Совєтам

Відень. — Австрійський уряд видав офіційну заяву, що втіачі з-поза залізної завіси, які перебувають в Австрії, не мають чого лякати, примусової репатріації на основі 16-ої статті совєтсько-австрійського договору, виконаного на останній конференції в Москві. Австрія, мовляв, застерігає собі право давати політичний азиль втіачам, а постанови статті 16 загаданого договору будуть реалізовані зі збереженням засад гуманності. Міністер внутрішніх справ Гельмер заявив: "Я не видам і не можу видати людей в руки катів. Теперішньої Росії не було б, коли б швайцарський і австрійський уряди видали були Леніна і його товаришів царському урядові". Водночас австрійський уряд повідомив ЗДА, що Австрія не шкодитиме інтересам втіачів, але подочас пригадує, що стаття 16 майбутнього "штатфетртрагу", була сформульована вперше на міжнародній конференції в Женеві.

● Комуністичний Китай виявив свій перший нитовий корабель. Комуно-китайська пресова агенція трифольно повідомляла, що цей корабель виплав на ловлю китів і порту Дайрен і вже астиг піймати на гарпун першого кита.

В СВІТІ

● Між генерал-губернатором Пакистану Гудам Мохамедом і Найвищим Судом цієї країни точиться боротьба, відколі генеральний губернатор розіслав конституційну раду, яка виконує тимчасові функції парламенту, поки не складена конституція цієї молоді держави. Тепер ця боротьба закінчилась, бо генерал-губернатор запропонував покласти до життя нову раду для укладення проекту конституції.

● Маке Торнберт, один із найбагатших американських промисловців, прибув до Туреччини на переговори з урядом і турецькими промисловцями в справах турецького народного господарства і можливості співпраці американського промислу з турецьким.

● В Африканській Кенії боротьба проти націоналістично-терористичної організації Мау-Мая спричиняє багато турбот, з'являючись з фінансовими труднощами і негатиивими наслідками цієї боротьби в господарстві. Найближчий річний бюджет Кенії виказує 37 мільйонів доларів дефіциту, що його уряд мусить покрити підвищеними податками.

● Кастовий поділ в Індії зазнав дальшої реформи в ново-закладеному законі, яким призначено принцип, що дискримінація членів найнижчої касты, т. зв. недотеркальних парій, підлягає карі, як публічна образа. Індійська конституція ствердила рівність усіх громадян, але настільки традиції і упередження затримали по-нищення цього. "Недотеркальних" є в Індії коло 50 мільйонів. Ганді, що боровся проти кастової несправедливості, називав цих упереджених "дітьми Бога".

● Хоч Совєтський Союз виплатив війну Японії 9 серпня 1945, буквально за п'ять днів перед беззастережною капітуляцією Японії перед З'єднаними Державами, цією дією в Порт Артурі з великою парадом відіграв пам'ятник "героям", які впади у боротьбі проти японців за "визволення" Маньчжурії, опанованої потім комуністами.

● Японський уряд рішив виплатити рибальським компаніям і потерпілим від радіоактивності японським рибальським підприємствам за шкоду, заподіяну внаслідок пробного вибуху атомної бомби над Токіо на острові Бікіні на Токіо-океані. Це відшкодування у висоті 2 мільйонів доларів заплачено З'єднаним Державам.

● У Західному Берліні три альянсові військові командири заперечували проти озброювання західно-берлінської мітної сторожі. Вони доводили, що з Західною Німеччиною спрваджено 600 військових ревізорів для роздачі митних. Посадики міста д-р Зур заявив, що йому нічого про це невідомо.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATA:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДНОВІСНІ ДЕБАТИ

Із наближенням речення чергового Конгресу Американських Українців, що має відбутися в кінці цього місяця в Нью-Йорку, помітно збільшується їх загальне зацікавлення Конгресом. Свідчать про це численні листи, дописи та дискусійні статті, що напливають кожного дня до редакції цього щоденника, не кажучи вже про "конгресовий" характер кореспонденції до канцелярії УКК. Практикуючи свою традиційну службу громад, "Свобода" почала і продовжує друкувати передконгресові міркування і пропозиції поодиноких громадян з усіх провінцій нашої спільноти, вважаючи, що цим можна виділити ряд інтересів і конструктивних думок для уваги Конгресу, а також дати людям нагоду "выговоритись", щоб описати на самому Конгресі заочади час на важливі рішення.

Проте, в надісланих та опублікованих і не опублікованих матеріалах на конгресові теми проявляється деяка односторонність, з якої можна поробити і не цілком конструктивні висновки щодо можливостей перебігу та рішень самого Конгресу. І на це саме було б добре вже тепер звернути увагу, бо від свідомості та наставлення нашого загалу залежатиме його вислід Конгресу.

Одностороннє наставлення до недалекого Конгресу проявляється головним чином, що майже всі дискусії забирають голос виключно в організаційних справах, точніше, в справах структури УКК. Звичайно, це важлива проблема, бо від неї великою мірою залежить і сама праця УКК. Але це далеко не найважливіша і не єдина проблема, і в кожному разі не така, щоб нею можна було висловити всі інші справи УКК.

На цьому односторонньому дебаті на тему УКК не кінчатись. Друга проблема, що не має свого рівноважника, це — виключно український підхід до УКК та американсько-української спільноти. Обговорюючи справи УКК, дискусії завжди думають тільки українськими категоріями, забуваючи, що УКК, як і наш Конгрес, є репрезентацією американських громадян, для яких, наприклад, особа майбутнього президента країни, чи недалекий вибори, як і поодинокі проблеми в Конгресі ЗДА, не можуть бути байдужі. Характеристичне для такого ставлення справи те, що багато дискусій, не зважаючи на одностороннє ставлення нашої преси та на постійні пригадки, все ще живають поняття "чужинців" чи "чужина" на значення своїх співгромадян та своїх прибраної Батьківщини.

Наведені приклади нашої односторонності в підході та оцінці недалекого нашого Конгресу характеризують і загальне наставлення нашої спільноти. Наші потреби і обов'язки підказують нам творити синтез американської і української у практичному поступуванні, достосовувати український зміст до американських форм, і навпаки. Ми не робимо, або майже не робимо ні одного, ні другого, а без цього наш підхід до УКК є односторонній і наразі та вислід нашого Конгресу можуть бути неспівні. Правда, доповіді на Конгресі, звіти Екзекутиву УКК та приготувані окремою комісією проєкти резолюцій подумані під кутом всебічності наших завдань, але одностороннє наставлення учасників Конгресу, яке тепер ще закріплюється односторонньою пресою, дебат, зможе легко захитати такий баланс, і тому вже тепер треба звернути на це увагу.

ДВІ МЕТОДИ — ОДНА ЦІЛЬ

Можна сподіватись, що останній виступ ген. Френка Говлі в сенатській підкомісії внутрішньої безпеки з гострою критикою президента Айзенгавера за його "дружнє листування" з совєтським маршалом Жуковим та з рекомендацією активної політики визволення, включно до превентивної війни, викличе лаїку не тільки з боку комуністів та їхніх прихильників, але й з боку значної частини постійно баламученої виглядами на "співіснування" американської публіки. Тим часом ген. Говлі, як вояк, який пережив усі воєнні страхоти, далекій від "підпалювання війни" і так само відданий справі миру, як і президент Айзенгавер та кожний американець. Тільки він, ген. Говлі, який знає большевизм та їхню концепцію "співіснування" ще з перших днів після здобуття Берліну і який не має тієї відповідальності, що президент країни, називає справи на ім'я і оцінює їх сміливіше. Ми переконані, що в цьому відношенні ген. Говлі далеко не одиниць і що його думку поділяє велика частина населення країни.

Михайло Островерха

НА КРУТОМУ ЗВОРОТІ

3 повожких сторінок
1939—1940

16

При їдї розмовляли ми на теми останніх подій. Було їм жалко їхнього "панства", тобто — польської держави, але являю переді мною, що війна ішла в польській тюрмі, то не вважали: а я їм і не співчував, і не драгнув їх у їхній хаті та не під постійним патетичним криком-аккомпаніментом Старжинського з радіа з Варшави, яка ще боронилась перед німцями, оточена. Хоч, думаю, щиро притякували мені, що така Польща, з такими ладами не могла притриматись.

Ранок 23 вересня 1939 р. був холодний, осінній, туманний. З-за туману пробивалось сонце. Я встав із ліжка й жадливо кинув очима по зелених верхах, а радіо ви-

ми, тишівел. Швидко одягнувся й пішов над річку Прут. Над нею я тільки роки млилувася сонцем, стільки перемріяв, купаючи їх, як найцінніші перли в струмах цієї лясної річки; над нею я тільки сонливий сонця переживав, а все те щастя було закислене в шуми. Пішов за під скелю, у заглибину, розглядався і шукнув у прозорі, ясній, чистій, холодній струмі Прута. А з Ямного руслом річки зазірало сонце.

Під час сидіння я довідався, що просили мене на нічліг тому, що... боялись напад на них наших гуцулів. Я на це нічого не сказав, але це раз ствердив життєві правди: людина людини бо-

ДВОСТОРОННІЙ ІНТЕРЕС СОЮЗІВ

"Англія не має вічних принципів, Англія не має і вічних ворогів" — вона має тільки вічні інтереси". Цей вислів лорда Палмерстона, англійського державного мужа з-перед ста років, пригадав недавно Брюс-Бартон в "Нью-Йорк Джорнел-Америкен", додаючи давню відому правду, що нема вічно-злив народів, бо історія і політика це не забава, в якій по одному боці виступають бандити, а по другому — охоронці ладу і справедливості. І тому союзники вибирають не з-поміж "добрих", відкидаючи геть "зливих", а з-поміж таких, що їх диктує дана міжнародна ситуація і коніючасний власний інтерес. Добрим союзником є такий, який потрібний для оборони інтересів того, хто шукає собі союзника. А що така, умовини і актуальні інтереси змінюються, то змінюються й союзники. Вчорашній, здавалось б, "вічний" ворог — може бути завтра найкориснішим союзником, і навпаки. Тому у підході до інших народів треба керуватись не сантиментами, але в першу чергу розумом. Політика, керування сантиментами, зводять на манівці дієві актуальні інтереси держави чи народу. Вона перебільшує одні цілі й легковажить інші, а тому й не дозволяє правильно дивитись на ролі і значення інших держав-народів. А що одна помика часто погортає за собою другу, то політика, яка спирається на сантименти й оцінює народи крізь призму сантименту, веде до нещастя.

Це — трафаретні правди, що належать до проблеми, так лдерно сформульованої Палмерстоном, але їх, на превеликий жаль, раз-у-раз забувають керівні політичні діячі різних народів. Всесвітня історія повна доказів, що по-тверджують правильність усіх цих правд. Франція до Наполеонських часів була тяжким ворогом в очах англійців, які спокійно пригладали її по-томові під Седаном і обложі Парижу прусським військом в 1870 р. Але вже в першій світовій війні Франція належала до "світницького союзу" з Англією. Після того Англія дивилась на Веймарську Німеччину, як на свого потенційного союзника, і ще навіть за Гітлера підписала з Німеччиною морський пакт з усталенням пропорцій морських сил, а пішла проти Німеччини аж тоді, коли Гітлер спробував достосувати політику Німеччини до патетичних слів Гімму "Дейчланд ібер аллес". З'єднані Держави постали з визвольної війни проти Англії, вони вели також війну проти Іспанії. Але хто з американців думав сьогодні про ці держави, як про ворогів? Хто дивиться нині на Туреччину, як на завоювання Європи, або винищувачку вірмен? Японці були в очах американського загалу героями, коли торопили царську Росію під Мукденом і Цусімою у 1905 році, але зовсім інакше дивились американці на тих самих японців після нападу на Перл Гарбор у 1941 році. Союзницькі симпатії до СССР, на щастя, швидко погасли, і нема тепер в Америці людини, яка не знає, що Москва — найгірший ворог. І, навпаки, че-

рез десять років після останньої війни ненависть до німців минула, і американська політика дивиться на демократичну Німеччину, як на передум'я західного християнства проти совєтського ааварства. Однак, кожний союз опертій на двосторонньому інтересі. Союзи творяться на базі спільних загальних цілей. Як їти до тієї цілі, себто, як приймати тактику, про це при укладанні союзу рідко говорять. І тому в зв'язку з тактикою часто приходять до суперечок між союзниками. Нема також двох держав у світі, інтереси яких покривалися б взаємно на 100%. Кожна держава намагається витягти для себе максимум добра з союзу, і має на увазі передусім власні інтереси. Коли між союзниками нема взаємного розуміння для досягнення взаємних інтересів — тоді трудно їх узгоджувати. І союз починає тріщати. В Америці часто говориться, що вона не має добрих союзників, а в Європі часто говориться, що Америка замало рахується з інтересами і думками своїх союзників та хотіла б заблаготу диктувати, але замало узгоджувати. На тілі цих суперечок залучали були минулого року голоси деяких чільних американських політиків, мовляв, треба "йти самому", не оглядаючись на союзників, які є більшим тягарем, як помічником. Фактом є, що спротив Англії заважав головним чином, що ЗДА не поспішили з допомогою в'єтнамській фортеці Ді-Сібсифу, дарма що були вже готові детальні стратегічні плани введення в бойову акцію маси американських літаків і визначено вже навіть ліній і годину для наступу. Весь теперішній шум довкола долі прибережних островів у протоці Формози постав з того, що американські союзники, знову ж головне Англія, с проти оборони цих островів, побоюючись, щоб така оборона акція не привела до великої війни, — всупереч описі шефів американських збройних сил, які по-рочають таку акцію, щоб покласти край комуністичній експансії.

Вся трудність американської політики полягає тепер в узгодженні тактики з союзниками, при чому інтереси тих союзників теж не зовсім однакові. ЗДА, Англія і національний Китай мають ту саму ціль — боротьбу проти комуністичного імперіалізму. Але, яка ж відмінна тактика Англії, яка визнала була ко-мунізм — китайський уряд, ставити на карту моральних переговорів, впливання на Пейпінг і сподівання на розкол між Пейпінгом та Москвою, а тактикою національного Китаю, який закликає світ до воєнного походу проти комуністів і тактикою З'єднаних Держав, які йдуть безсердечною дорогою: невизнання Пейпінгського режиму, але й омивання збройного конфлікту. Слава Богу — на терені Європи супроти СССР існує вже односторонній англо-американський фронт (НАТО, Паризький договір, озброєння Західної Німеччини), а поважніші різниці зарисовуються час від часу радше між ЗДА і Францією (справа нейтралізації і демі-

масло і яйця. Побачивши мене, кликнув: — Ой, пане! Тишусь, що бачу вас! Десь гірко в криміналі було?

Іду далі. При вході до села Ямного, біля громадського уряду, бачу велику череду тріумфальну браму, всю прикрашену в золоті, у синьо-жовті бинди, такі ж прапори, а нагорі посередній червоної прапор і під ним напис: Вітайте нас! На фірті її на ганку громадського уряду стоять гуцули, переважно молоді, усі з криками, а до лівого боку сардау причеплені довгі синьо-жовті бинди, що грають у вітрі. Побачивши мене, раді ї усміхнені, з простягненими до привіту руками, вийшли на дорогу. І у формі гуцульської, патетичної, заспають мене питаннями на бжучі теми. З усімком привітаючись силним нашим кольорам на тріумфальній брамі на сардаках моїх співбесідників і обережно та оминливо відповідаю, як можу, на їхні питання.

Іду далі, в село. Бачу, тут, там, польські поліцейні цудики вештаються, дещо

не пудясе далі, хіба влюб собі палень!

Велика колона польського війська лежала постом при дорозі в Каміні Довбуша і — 20 вересня — не хотіла даліше відступати. Тоді командант цієї колонии нішком вивів кілька довірених йому вояків на схили гори Остра, що напоти стайці Камінь Довбуш, щоб вони відтілали деякі стріли. Ці так і зробили — успіх нечуваній: колона з поспіхом стала відступати. Проте, знайшлися сміливіші польські воляки і кинулись у сторону стріли, бо в мить хтось кинув вістку, що це диверсанти. Хто зна, як і чим був би счинився для Ямного цей "стратегічний" помисл команданта йоліоні, але, признавши справедливу, трапило на сумлінного "іскресов'яка" і він, цей командант колонии, стримав сміливіш, що вже один переїхав в село Ямне шукати диверсантів, а інші в напрямку, звідки поспішали стріли.

По дорозі до Ямного зустрічаю Івана з Березова, що кожен літо доставляв для наших літників у горах сир,

ЯК ПРАЦЮЄ СОВЄТСЬКА АГЕНТУРА?

Одним з найважливіших завдань совєтських органів розвідки і контррозвідки, таких, як "Міністерство Внутрішніх Дел" (МВД), "Головне Управління" (ГПУ) та "Особливе Управління" (ОУ) є боротьба з політичними еміграціями закордоном, зокрема з тими, що своєю метою ставлять активну боротьбу з московським червоним імперіалізмом і розподіл червоної імперії на незалежні національні держави. Для здійснення своїх цілей і завдань совєтська агентура вживає всіх можливих засобів інфільтрації, мімікрії і провокації. Коли треба, то совєтські органи безпеки творять з допомогою своїх же такі люди, національні, а то й конспіративно-терористичні організації, що своєю метою часто ставлять... антибольшевицьку боротьбу. Вони ж фінансують пропаганду цих організацій, особливо пресу, яка спричиняється до розсередження і розкладу тої чи іншої еміграції, стараючись перекувати слабі одиниці і скопромітувати — знову ж таки з допомогою самих емігрантів і їх "пресових органів" — тих еміграційних діячів і провідників, які особливо небезпечні для совєтського режиму. Для здійснення своїх завдань совєтська агентура не вагається йти на співпрацю з різними протибольшевицькими чужоземними установами і навіть з розвідками західних держав.

З цього погляду дуже цікава повчальна історія з Володимиром Василієм, провідником гулагських федералістів, що вернувся до своїх зверхників у совєтську зону Німеччини. Учтель з Кіровоградщини, пізніше вчель в університеті комбінаті Харківського Тракторного Заводу, спеціаліст в "науці" марксизму, опинився він під час війни на еміграції і починав свою працю, як запеклий противник українського національного руху, в одній із референтур Власовського комітету, співпрацюючи близько з російськими "солідаристами", які займали командні пости у цьому русі. Вже тоді він виявляв себе як активний противник українців і всіх тих, що виступали проти еліменталізму і проти фюрерованих російськими штучними чи інших федералістичних спроб. В цьому Василієві літаризації Німеччини, французької політики у Північній Африці, ставлення Франції до військового бюджету і т. д.).

Нещастям України є те, що всі її довірливі сусіди думають тільки про власні максимали претенсії й аспірації, заспокоюючи власне колом України, і керуються в підході до добру своїх союзників не розумом, а сантиментами. З цього виникає ситуація, що й по українській стороні, замість розумового, перемагає часто чуттєвий підхід, бо хоч розум каже, що такий-то сусід міг би і повинен би стати союзником проти спільного великого ворога, але це нерезальна теорія, поки той сусід не обмежить власних апетитів і не зрозуміє правди, що союз завжди мусить забезпечувати двобічні інтереси.

масло і яйця. Побачивши мене, кликнув: — Ой, пане! Тишусь, що бачу вас! Десь гірко в криміналі було?

Іду далі. При вході до села Ямного, біля громадського уряду, бачу велику череду тріумфальну браму, всю прикрашену в золоті, у синьо-жовті бинди, такі ж прапори, а нагорі посередній червоної прапор і під ним напис: Вітайте нас! На фірті її на ганку громадського уряду стоять гуцули, переважно молоді, усі з криками, а до лівого боку сардау причеплені довгі синьо-жовті бинди, що грають у вітрі. Побачивши мене, раді ї усміхнені, з простягненими до привіту руками, вийшли на дорогу. І у формі гуцульської, патетичної, заспають мене питаннями на бжучі теми. З усімком привітаючись силним нашим кольорам на тріумфальній брамі на сардаках моїх співбесідників і обережно та оминливо відповідаю, як можу, на їхні питання.

Іду далі, в село. Бачу, тут, там, польські поліцейні цудики вештаються, дещо

ПРИСТОСОВУВАННЯ БУДІВЕЛЬ ДО ПОТРЕБ :-:

Дві цікаві газетні вістки про планування нових будівель появилися одним днем в Нью-Йорку, — одна з торговельно-бізнесового руху, друга з церковно-громадського життя. Обидві мають те спільне, що вказують на зрозуміння відносин у великих скупчених населеннях саме в такому часі, коли такі міста, як Нью-Йорк, роблять всі зусилля для розпорощення своїх мешканців з уваги на "атомовий" вік.

Для пересічного громадянина важливі будови великих міст становлять частину його власного інтересу. Стації Пенсильванської або Гренді Централ залізниць в Нью-Йорку цікавлять мешканців Шикага так само, як їхній Майкл Вояка ("Солджерс Філд"), або Карнері Музей в Пітсбургу, Капітолій у Вашингтоні й т. п. будови й установи.

Отже, понад рейками Пенсильванської залізниць, що вибігають з її стайці в Нью-Йорку у кварталі між вулицями 31-33 і евеями 9-10, підприємство Веб і Кнап має побудувати — за згодою

жувати зв'язки з представниками Американського Комітету для визволення від большевизму, добивається контакту з тими чи іншими розвідками, пробус підходити до українських політичних діячів з пропозиціями співпраці і разом з цим передає "куди слід" в американській зоні Німеччини еларабати, в яких доказує, що УГВР, УПА і всі боротьба українського підпілля — це "авантюра", зорганізована в і під пошвидім відділом НКВД", і що керівники української визвольної боротьби в краю — це "завантовані агенти совєтської безпеки". Перфідія "українського федераліста", професора марксизму Володимира Василієва досягає верха: він — безумовний совєтський агент — деуніціє, як твердить "Український Самостійний", перед альянською владою в Німеччині, як "совєтських агентів" Мельника, Вандеру, о. Гринюка, Лебедя та інших і пробус доказувати, що завданням українських націоналістів є компромітувати... українську еміграцію.

Фінал відомий: виконавши поставлене собі завдання, тікає на свою вихідну базу — до совєтських органів "государственной безопасности", тут докинувши доручену собі роллю. Виступаючи в совєтських радіослушнях і на пресових конференціях, "розкриває" себе як видатного "українського діяча", розголошує про свою "ганебну роботу" в українських організаціях, до яких він не має жадного приступу, і деуніціє перед "совєтською громадськістю", як "американських агентів", тих же українських націоналістів, що їх учора ще називав своїх доносач "агентами НКВД". Про свою роботу в т. зв. "українському федералізмі" дискретно промовчує, бо во-на ж була йому дорученою і зрештою "федералізм" в очах совєтських органів безпеки і розвідки не такий то вже поганий засіб у боротьбі з українським націоналізмом.

Оці будови — це тільки зразки будов, що їх планують різні установи й організації у різних містах. На них слід зупинитись застановою, доайлівне фінансове забезпечення.

Українсько-американська спільнота, користуючись теперішнього цвітучого фінансового стану, теж кинулась будувати різні будови — паравіальні, громадські, освітні, забавові. Рух такий, що мусить здивувати не одного. Однак, громадяни, що мають досвід з недавнього минулого, мимохіть ставлять собі питання: пощо такий поспіх в кулілі делких об'єктів, без уваги на спроможність сфінансування? Якщо це особисті чи родинні плани, то за них відповідають одиниці й родини. Але як це об'єднати деякі одиниці, "іме-ні і для добра загалу", без засагнення ради досвідчених осіб і без фінансового забезпечення одиниць чи організацій, що самі посядають відповідні масток, то самої надії на "нарід" в таких справах не вистачає.

Вступайте в член Українського Народного Союзу!

Вступайте в член Українського Народного Союзу!

Вступайте в член Українського Народного Союзу!

ЗА РЕОРГАНІЗАЦІЮ ПОЛІТИЧНОЇ РАДИ УНН

(Порядок дискусії)

Чотирилітня практика виказала, що Політична Рада Українського Конгресового Комітету Америки, покликана до життя 5-м Конгресом Американських Українців, як аспірація консолідаційних до-мовлен, не виконала того завдання, яке їй було при-значено. Уже сама назва По-літична Рада ясно говорить, що завданням її було давати поради, завага, думки, про-екти при визначенні планів праці, яку Екзекутива УНН мала переводити в жит-тя. Тим часом життя показало, що найбільшим „досяг-ненням“ Політичної Ради за цілу каденцію було внесення на терен УНН тих партій, які існують серед української еміграції на всіх континен-тах. Правда, засідання По-літичної Ради бувають недо-ступні ні для українського громадянства, ні навіть для української преси, над чим теж треба було заговорити на 6-му Конгресі, проте відомості про наявність там су-перечностей передаються пізні-ше поодинокими членами, за посередництвом преси чи роз-повіді знайомих, до загально-го відома. У багатьох ви-падах Політична Рада, за-мість допомогати в праці Ек-зекутиві, порадками — своїми суперечностями це їй в тому перешкоджає. Звичайно, най-більше спорів бувало при об-говорюванні внутрішньоукраїн-ських справ, зокрема при роз-ділі УНН.

Чому так діялося в мину-лому, і що треба зробити, щоб це не повторилося в майбутньому?

У статті ред. І. Кедрина „Настрої перед Шоотом Кон-гресом“, яка нещодавно була надрукована в „Свободі“, ціл-ком слушно названо Політич-ну Раду — невідомим твором, з порою на майбутнє її за-нехата, а всю Екзекутиву УНН передати цілковито в ру-ки представників допомого-вих братств, бо вони, на дум-ку автора, численніші своїх членів, найбільш репрезен-тують американських україн-ців. Що теперішній Політич-на Рада може бути твором невідомим, це одна справа, але щоб її цілковито відки-нути — з цим годі погодити-ся. Це було б надто нероз-важно, а ще більше ризиково-ю небезпечною для тієї консолі-дації американських україн-ців, яка настанула після 5-го Конгресу, якраз на базі Політичної Ради. Тому По-літичну Раду, як таку, треба

залишити, а натомість заста-новити над її перебудовою, над її реорганізацією, щоб в майбутньому її праця була корисною для УНН.

Одною з головних причин, чому Політична Рада не ви-конувала як слід свого за-дання, було те, що вона не репрезентувала всього укра-їнського громадянства в Аме-риці, а відзеркалювала тільки думки і настрої українсь-ких політичних партій і угру-повань. В Політичній Раді мають своїх представників майже всі політичні партії й угруповання, а широкі кола українського громадянства, які не належать до жадної політичної партії чи й ту-тешніх „відзеркалень“, в ній не заступлені. Однак, мабуть, не будемо далеко від правди, коли скажемо, що навіть се-ред активних українців най-більше с. т. зв. безпартійних, і вони ж такі творять най-більший відсоток платників Національного Датку. Бо то-ді, як члени тієї чи іншої пар-тії в першу чергу старяться давати на різні партійні цілі, а вже потім платять вилку до УНН, на що дуже часто у них „не стає“ гро-шей, безпартійні громадяни в першу чергу виконують свою загальнонаціональну повин-ність, якою для них є УН-Фонд.

Завданням 6-го Конгресу було направити цю аномалію в побудові Політичної Ради, поклавши до цього дорадо-чого органу преставників без-партійного громадянства. Це було б основною точкою ре-організації Політичної Ради. Зробивши таку зміну, ми ося-гнемо дві цілі:

1) дамо голос представни-кам тієї категорії громадян, які найбільше вкладають дат-ків до УНН, і які досі не мали впливу на його розпо-діл;

2) до Політичної Ради ви-йдуть люди, що, не будучи пов'язані з жадною політич-ною партією чи середовищем, при визначенні її вирішу-вальні праці, які проводяться Екзекутивом УНН, заступа-ють в першу чергу загально-національні інтереси, а не ін-тереси своєї партії чи групи, як це досі було.

Дотеперішній склад По-літичної Ради ділиться на: при-хильників УНН, які націона-лістично угруповані і репре-зентовані УНСОЮЗОМ, „се-редини“. Щодо чисельності, 5-го Конгресу, якраз на базі Політичної Ради. Тому По-літичну Раду, як таку, треба

вплив на засіданнях По-літичної Ради, дуже довго тя-глися, бо кожна сторона хоті-ла вирішити по-своєму й жа-ла не мала відповідної біль-шості. І саме представники безпартійних скріплять ту третю силу, яка регулювати-ме розбіжності в нарадах і допомагатиме вирішувати всі спірні справи на користь за-галу.

Хто і в якій кількості мав би репрезентувати безпартійних в Політичній Раді і хто мав би репрезентувати безпартій-них в Політичній Раді і хто мав би їх туди обирати?

Репрезентувати безпартій-них в Політичній Раді мали б: 1) представники українських церков; 2) представники українських наукових установ; 3) визначні українські грома-дяни, які не належать до ніякої української політичної партії, групи чи середовища.

Представники безпартійних повинні творити 1/3 складу Політичної Ради. Обираючи представників безпартійних, не тільки не треба побільшу-вати складу Політичної Ради, а, навпаки, треба зменшити до половини теперішній склад. Реорганізована Політична Ра-да повинна складатися з 30 членів. Розподіл голосів: 10 для прихильників УНН; 10 для націоналістичних угру-повань і 10 для безпартійних.

Безпартійні представники до Політичної Ради обира-ються на Конгресі, або Екзе-кутив покликає їх з уряду. А втім, це справа друга, а не перша. Найкраще було б, якби половину членів обирав Конгрес, а половину покли-кав Екзекутив. Конгрес ви-брав би 5-х визначних без-партійних громадян, а Екзе-кутив покликав б 5-х пред-ставників Церков і наукових установ.

На нашу думку, така реор-ганізація Політичної Ради в першій мірі виглядає ті її партійно-групові кан-ти, на яких часто записана робота цілої установи, усуне або бо-гато зменшить дотеперішнє по-літиканство, зробить її працю більш плідною й корисною, а УНН, як центральну репре-зентацию американських укра-їнців, ще більше внутріш-ньо скріпить.

А це в свою чергу піднесе його престиж.

Дрібні Вістки

У Відні 5 листопада ц. р. відбудеться урочисте відкриття відбудованого будинку держав-ної опери, під час якого зруй-нованого і спаленого всередині бомбами. На відкритті вистав-ляють оперу Вертовена „Фіде-ліо“. Державну (раніше — „надири“) оперу у Відні вва-жають віденським національ-ним гордістю. Канцлер Рааб звернувся до 4-ох велико-держав із закликом, до 5-го листопада забрати з Австрії окупаційні війська.

Шведська королівська па-ра, король Густав Адольф і ко-ролева Луїза, прибули до Ам-стердаму на триденну офіційну візиту в голландської королеви. Коли вони стали на голландсь-кій землі, їх привітали 21 гар-матним стрілянням. Королева Ю-ліана і її чоловік, князь Бер-нард, вийшли їм назустріч до поїзду.

Президент Айзенгауер ви-значив стейт Арізоні за район, навіщений посухою. Тепер фар-мери цього стейту зможуть о-держати державну допомогу, щоб дозволити корм для рогатої худоби.

УВАГА! ТРЕНТОН І ОКОЛИЦІ!!!

В НЕДІЛЮ, 8-го ТРАВНЯ 1955 Р.

в Українській Православній Церкві св. Влчч. Юрія Переможця в м. Трентон, на розі вулиць Брод і Маркет відбудеться

Святочне Храмове Богослуження,

яке відправить його Высокопреосвященство Архископ МСТІСЛАВ в служебній доповідній священнослужителях.

Усіх вірних просимо прийти на це Храмово Свято.

Початок Служби Божої о годині 10:00 ранку.

По Службі Божій СЛІДІТИ ОБІД в Роман Голі на Бутлер вул. і Віттекер Еве, о год. 1:30 Р.М. — По Обіді ЗАБАВА. — Гостям раді.

Церковна Управа.

ПЛЯНУЙТЕ СВОЇ ВАКАЦІЇ НА „СОЮЗІВЦІ“!

Уже з початком червня відкривається на „СОЮЗІВЦІ“, чудовий вакаційно-відпочинковий оселі У. Н. Союзу в горах

Кетскіл біля містечка Кергонксон в стейті Нью Йорк, цюгоричний вакаційно-відпочинковий сезон.

До всіх незрівнянних видів, угоджень та відпочинкових і розважових можливостей у минулому сезоні, в цьому році подано і влаштовано ще багато нових.

Документи, та влаштовано для вигоди гостей нову чудову вилу „Кіа“, з прекра-сними, кулінарними послугами.

Всі мешкальні кімнати відсвіжено і відновлено.

Переорганізовано кухню, використовуючи минулорічний досвід та достосовуючи її ще більше до побажань гостей.

Додовано до купального басейну автоматичний фільтр, щоб забезпечити повсякча-сну чистоту води. Купальні можливості збільшує ще ОДИН БАСЕЙН на новонабудо-му обширі біля „Кіа“.

Прочинено стежки та відповідно угоджено прогулянки в гори.

На весь сезон заплановано відпочинку культурні та розважові імпреси.

Усе це буде більше виправдане гасло: НЕМА ТУ ЯК НА „СОЮЗІВЦІ“!

Не звичайні на ті всі угодження, ціни побуту на „Союзівці“ залишаються даль-ше мінімальні: від 40 до 60 доларів тижнево, залежно від кімнати.

З уваги на передбачений рух в сезоні, найкраще вже тепер зарезервувати собі мі-сце, виповнюючи (по-англійськи) доданий внизу формуляр та переслаючи його на адресу:

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, KERHONKSON, N. Y.

До Управління „Союзівки“, Кергонксон, Н. Й.

Підписаний..... (Ім'я і прізвище)

Адреса:..... (Число, вулиця, містечко, стейт)

Прохас зарезервувати для нього місце на „Союзівці“ для..... осіб в ціні \$..... тижнево за особу, на час від..... до..... До замовлення залучаю чек (моні ордер) на \$..... на конто мого майбут-нього рахунку.

(Підпис)

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Джерзі Сіті, Н. Дж.

Шевченківський Роківник

В неділю 27 березня ц. р. Відділ УНН в Джерзі Сіті влаштував в Українському На-родному Домі, при 181 Фітс-авеню Академію, присвячену Ро-ковинам Тараса Шевченка.

Академію розпочав Амери-канський Гімном у виконанні хору ім. Лисенка під дириг. О. Стенури. Відкрив Академію вступним словом голова місце-вого Відділу УНН п. А. Ша-рав. „Заповіт“ — виконав гра-дний хор. Вірш Ів. Франка: „В роковини смерті Т. Шев-ченка“ декламувала пластунка Алла Сакало. Святкову про-мову п. „Тарас Шевченко бо-ротьбі з Москвитинами“ ви-голосив проф. Павло Савчук. Промова була змістовна, корот-ка і добре виголошена.

Після декламційного пере-риву учні Рідної Школи Джерзі Сіті поставили сценку з життя Т. Шевченка — „Золоте перо“, яка відіграла п'ять років Поета, а гарно удекорована сцена да-ла дуже гарне враження. Гарно виконаний спів „Свободи в че-лі“ поетів тридцяти дітей — „Думи мої“. Добре продюсована відіграла вірш „До Основ'яненка“ пластунка В. Власенко. „Реве та стоїть Дніпр широкий“, „Веземже поле“ та „Ой, Дні-прі“ виконав баритон О. Стенура, якого публіка заслужено нагородила тривалим оплеска-ми. Уривок з твору Шевченка „Великий лях“ декламувала з серцем пластунка З. Мартюк. Пластова молоді виконала спі-ва „За тебе Україно“.

Людвигенка та „Пісня украї-нської молоді“ — Недільсько-го. Уривок з поеми Шевченка „Востанання“ декламував пла-стун К. Діктар.

На закінчення Академії про-ставили загалом хор під ди-риг. О. Стенури — „Садок вишневий“, „Учтите, брати мої“, „Сонце заходить“ та український на-ціональний гімн, який співа-ли всі присутні. Прийняв на-ступний Діктар. Гарно була оформлена сцена килимом та портретом, обведеним вишитим рушником.

Микола Дзядів

Дітройт, Міш.

В помлоці Кобзарей

Український школи Дітрой-ту зробили українській громад-ності міста дуже мило несподі-вано, склавши незвичайно симпатич-не а при тому дуже оригіналь-не Шевченківське святкування в діні 27 березня ц. р. Цього дня для Народного Дому була майже повна. Не тільки старше громадянство, що дуже часто не знає коли і як святкувати київське національні роковини (бо в нас дублювання націо-налізму свідують наслідки до-судної політики!), але, і це го-ловне, прийшла віддати честь Кобзареві українська молоді.

Саме святкування відкрили коротким словом до батьків і громадянства директор украї-нознавчих шкіл, д-р Мирон Долбишський. Його слово ко-ротке, але яке повне змісту: робота і рист шкіль уривоків останніх років (закордонних і в Україні) за виступу ціну-ватимуть ті школи. Україно-знавчі школи не тільки дають формальне знання, не тільки подають дітям відомості про нашу Батьківщину, але вчать молоді любити своє рідне, вчать того, чого ніде українсь-кі діти не мають змоги навчитися.

Шевченкове „Як уму...“ проспівала з великою набо-жністю уєс дитора обидва шкільні класи (218 хлопців і дівчат). Хотів великий ді-тячий хор може й немало зроби-ти прогресу проти строгих за-конів хорального співу, то Шевченків „Заповіт“ у його виконанні зробив на численну зібрану громаду помітне вра-ження.

А далі пішли точки програ-ми, одна цікавіша від другої. Учні і класи школи Захід про-декларували з великим запалом Т. Куртіні „В Тарасів ро-ковини“. Дуже цікаво під огля-дом форм і змісту доповідь на тему „Мати в творчості Т. Шев-ченка“ прочитала учениця VII класу школи Схід Тетяна Ро-гатинська. На цьому святкуван-ні вперше виступив шкільний хор школи Схід і проспівав дві пісні до слів Шевченка: „Реве та стоїть“ і „Садок вишневий“. Роман Стефанюк, учень школи Захід, виконав удуло-сольно на фортеп'яні, а Остап Матішків-ський, учень той школи, відо-грав декілька українських ме-лоді на скрипці. Ірина Винник (школа Схід) своїм гарним фортеп'яним сольо доповнила музичну частину програми цьо-го вечора.

Декламція Шевченка коної „Думки“ була завершеним першої частини цього вдалого Шевченківського святкування.

Другу частину вечора ви-повнила іспанська Шевченків-ська творчість у шлясво дідра-монти картин укладу пани Святослави Верезовської та в

3 КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛИ

Концерт „Верховина“, жін. вок-квартира з Торонто, в Клівленді.

Я не хочу писати рецензії на виступ жіночого квартету „Вер-ховина“ в Клівленді дня 3. квіт-ня ц. р., бо це було б до деякої міри офіційним. Дялятого жочу поділитися моїми враженнями в формі цього листа.

Признаюсь щиро, що я йов на концерт з певним упере-дженням, але вже після двох перших пісень я був приємно вражений. Щира скромність і безпосередність мистецького рівнища квартету, п-ні О. Глі-бович, немов говорили до публі-ки, яка шестер виповнила залу Народного Дому: „примайте й судіть нас такими, якими ми є“. І ми належно прийняли ріш-німи гостей з Канади.

Велика робота яку проробле-но з квартетом, владас сліди-но в вічі: чиста інтонація, рівність голосів, ритм, динаміка, а пе-редовим дикий. Того року квартети не вимагають великих голосів, але вони повинні бути одного роду, так би мовити, одного стилю. Шкож до гучно-сти, то слід над нею ще попра-цювати, особливо з першим со-прано, яке має претензії бути лірико-кольтурним.

Репертуар квартету різний, що то любить: „Спомини з гір“, Векоровайного, виконали в гур-тупульських костюмах, беруть за серце. Решта пісень була відпи-сана наперед гарно й склад-но, що можна було помітити з гарячих оплесків публіки.

Я не радив би включати до репертуару творів, писаних для хорів, хоч і вони вийшли уда-но. Натомість треба подбати про пісні веселого характеру, щось у роді загально знаної „Вайні про курочку“ Валтаровича, яку по мистецьки виконала свого часу лівська „Богема“, чи „Ой брехали сусідки“ Гна-тишина, писаних спеціально для квартету. Взагалі придбання но-вого репертуару це Ахліва п-ні квартету, бо ж „Середа“, Баркаролі включили з „Соні-нізенькою“ — це все речі знай-я перепісани професіонами й самодіяльними квартетами.

Фортеп'яний супровід п. Жовнір-Клос певний і дискрет-ний, може навіть за дискретний, особливо в танкових піснях, з огляду на ритм.

Віршоване слово п-ні Глібо-вич, яке названо „декламаци-єю“, було дуже вдале й в на-разі впровадило публіку в ве-селий настрій. В мою май-стерно змальовано труднощі з виїздом до ЗДА, які все ж та-ки побороно, тримаючись заса-ди: „До відважних світ нале-жить“. І справді Америка при-няла квартет гостинно і широ-так, як собі на це заслужили симпатичні Канадійки.

В другому слові п-ні Глібо-вич, де загалом про театраль-ний ансамбль при УНО в То-ронто: „Всі набили собі кишені із Вартинчевої „Гуцулки Ке-сі“... мабуть забули додати два слова: „крім авторів“.

Мушу на цьому місці проси-ти вибачення за нашу бідну, обр'яну декорацию сцени на-шого Народного Дому. Чудові гуцульські одяги у суконки Верховинки, мій не гармонізу-вали з декораціями. Але про-симо не дивуватися, ми ж усі наші академії, концерти й т. д. улажуємо при ціл же обста-новці. В найкращому разі ви-сміхо винилили сукна, очевидно позичені, бо Народний Дім досі не спромігся на краш.

Важкощі Верховини найкращі успіхи у дальній поїзді по Америці, просимо загостити до нашого Клівленда як на дру-гий рік з новою програмою.

Не-Штраєс.

ПОВІДОМЛЕННЯ УНН

В СПРАВІ НАГОРОДЖЕННЯ ГРАМОТАМИ ЖЕРТВОДАВ-ЦІВ.

У зв'язку із закінченням У каденції існування й праці Ук-раїнського Конгресового Ко-мітету Америки і з нагоди Ви-конеу грамоти Українського На-родного Фонду. Ці Грамоти бу-дуть урочисто вручені під час Конгресу.

Іні це Грамоти і хто на них має право?

В цій справі існує постановою Українського Конгресового Ко-мітету з 10 березня 1950 року, згідно з якою тим особам та організаціям, що пожертвували для Народного Фонду суму в сто доларів і вище, буде вида-но Грамоти, як пам'ятки і як відзначення їх жертвості.

Перед VI Конгресом в часо-писках буде уміщено список тих осіб та організацій, які протя-гом останніх п'яти років (1950-1954) внесли пожертви в сто і більше доларів. Тим особам та організаціям й буде доруче-но Грамоти на VI Конгресі Американських Українців.

Як показала практика Фонду, крім громадян безпосередн-жертводавців чи організацій, що жертвували сто доларів і біл чи зі своєї громадської ка-вище із своїх приватних засо-бів, вивинилась ще низка осіб та установ, що велими заслу-жилися в справі Фонду своєю працею та організаційним за-ходами чи активною збірною Національного Датку. Відзна-чення цієї жертвості праці і патріотичних змагань громадян та організацій в користь Фонду з цілком оправдане й справе-дливе.

Грамоти по-мистецьки вико-

ПЕРШІ РАЗ В НЬО ЙОРКУ СПЛЯЧА КОРОЛІВНА

КАЗКА

в сценічному опрацюванні І. САВИЦЬКОЇ

В НЕДІЛЮ, 8. ТРАВНЯ 1955

о год. 7:00 вечора.

За участю:

І. ЧЕРНЯХІВСЬКОЇ, Ю. ШАШАРОВСЬКОЇ

І В. МЕЛЬНИКА

Постава: В. ШАШАРОВСЬКИЙ

Муз. оформлення: Р. САВИЦЬКИЙ

Декорації: ХРИСТИНА ДОХВАТ

Уклад танків: І. ГОЛУБОВСЬКА

Участь бере около 70 дітей і молоді.

Auditorium: WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL

40 Irving Place & 16th St.

Цини місць: \$1.50, \$1.25, \$1.00.

Квитки в „АРЦІ“ і „ГОВЕРЛІ“ кожного дня.

В день вистави при касі від год. 6:30 вечора.

ПЕРШІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, 1-го Відділу у Ньюарку, Н. Дж.,

СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1955

початок: 8-ма вечором до??

зала „УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ“ 180 Вільям ст., НЬОАРК, Н. ДЖ.

У ПРОГРАМІ:

ПІСНІ — ГУМОР — САТИРА: Іванна Кононіч, Володимир Шашарівський, Ярослав Шнот — Рудакевич, Актори Українського Театру.

ТАНКОВА МУЗИКА: Богдан ГІРНЯК.

Гарчі й холодні напитки — смачний буфет — гарні несподіванки ... ? ? ? ? ?

Вступ: \$1.50. Всі місця при столішках резервовані.

Замовлення приймається кожного вечора від год. 7-9 в домішній ООЧСУ — Українська Централь.

Усіх, що маюжать гарно провести вечір та присмо за-бавитися у веселому товаристві запрошує —

Забавовий Комітет.

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

Новий! Перероблений!

ДРУГИЙ НАКЛАД.

Унікат — книжка в англійській мові про українців і українське мистецтво.

• Прекрасні кольорові ілюстрації.

• В поліграфічній оправі \$5.50

В звичайній оправі \$5.00

Замовлення з грошовим переказом слати на адресу:

UKRAINIAN ARTS BOOK

P. O. BOX 5067 DETROIT 35, MICH.

ПЛАСТПРИЯТ В НЬО ЙОРКУ

владштовус

ТРАДИЦІОННЕ СВЯЧЕНЕ

в неділю, 8-го травня 1955 р.

о годині 4-й пополудні.

в CHATEAU GARDENS

105 Густон Стріт.

В мистецькій програмі виступ Пластової Молоді під проводом

пл. сен. Е. Гойдин та пл. сен. Р. Петріні.

— та —

ХОР „МОЛОДА ДУМКА“.

Дохід на вилучку незможних дітей на Платонів Таір.

• Вилучи в передпродажу в АРЦІ в ЕКО. •

Громадяни! Громадянки!

ДО 15 ТРАВНЯ Ц.Р. ВІДРОЧЕНО ЗАКІНЧЕННЯ ДІЛОВОГО РОКУ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

ВСІ ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ НАДСИЛКИ ВАШОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА 1954 РІК.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

P. O. Box 721 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

ПЛАСТОВА СТАНЦІЯ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

повідомляє, що з приводу смерті Пароха Кривошанина

О. ВОЛОДИМИРА ЛОТОВИЧА

заповідано на неділю 1-го травня „ГАГЛІКІ“ перенесено на СУБОТУ, 14-го ТРАВНЯ, о год. 5-й попол. в Народний Дім, 181-183 Fleet Street.

Наспіла до нас сумна вістка з Рідної Землі, що Наша Найдорожча Мати, Бабуся, Прабабуля

бл. п. ЮСТІНІЯ ЗАБОРСЬКА

— ГУЛЕЙ

відійшла у вічність, проживши 80 років трудовитового життя.

Цією сумною вісткою діляться з Рідними та Знайомими горем прибиті:

Дочки: Доя ЖУК з мужем

Марія СТЕФАНІВ з мужем

Син: Оєп Гулей з дружиною

Внуки: Марта, Роман, Степан

Правнуки: Ігор, Віра.

РОЗШУКИ

АНАСТАСІЯ САНЧУК з села Карпів, пов. Рава Руська, Галичина, пошукує своїх дітей **ЮЛЬЦЮ І ВАСИЛЯ. Ф. Струж** має від неї листа з важкими відомостями для дітей. Хто знає би про них, або вони самі, про-
те, тишайтесь, це втрачено

FILYNA STRUZ-
50 E. 23rd St., Paterson, N. J.

Олександр ЛОМАКА пошукує сина Івана ЛОМАКУ з села Софіївка, Київської області. Хто знає або чує про нього, прошу з'ясувати й надати адресу: ALEX LOMAKA, 1312 N. Campbell Ave., Chicago 22, Ill. USA. Українським заграничним часописам прошу передрукувати.

РІДНИХ І ЗНАЮЛИХ
в ЗДА, які перед війною пере-
бували в Дітройт, Міч.
Ласкаві відомості слати на
адресу:
R. SNIHUR
264 St. Clair Ave. E.,
Détroit, Mich. 48201, U.S.A.

204 Shaughnessy Street
Sudbury, Ont., Canada

ЧЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ
НАРОДНОМУ СОЮЗІ — ЦЬ
ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБО
В'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕР
ЕС: ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕН
У. Н. СОЮЗУ!

ІВАН НОВАЛЬЧИН
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED

**ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРО-
НАМИ В СТЕНІ
NEW JERSEY**
Ціни приєтніші для всіх
Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині
ключче як в день так

KOWALCHYK

**129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131**

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FINANCIAL DIRECTORS

FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey

437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
ЧЛЕН КОРЕСПОНДЕНТА

У КР. ПОГРЕВНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована темпера-
тура. Модерна капліція
до ужитку даром.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

**FURY THAT IS LUMBERING
SHADOWS!**

-B455-

я до них з темряви.

100

100